

Nr 211.

Ankom till riksdagens kansli den 19 juni 1941 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till semesterlön m. m. för viss militär tjänstgöringstid jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

Genom propositionen nr 289 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 juni 1941, föreslagit riksdagen att *dels* antaga vid propositionen fogade förslag till lag angående ändrad lydelse av 4 § lagen den 17 juni 1938 (nr 287) om semester samt lag om semester för viss militär tjänstgöringstid m. m., *dels ock* för budgetåret 1941/42 under femte huvudtiteln till Semesterlön m. m. för viss militär tjänstgöringstid anvisa ett förslagsanslag av 20,000,000 kronor.

Propositionen har, såvitt angår lagförslagen, hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet samt, såvitt angår anslagsfrågan, hänvisats till statsutskottets behandling.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande proposition har utskottet till behandling förehaft följande motioner, i vad desamma avse anslagsfrågan, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta, den ena, nr 243, inom första kammaren av herrar *A. Mannerskantz* och *L. Bondeson* och den andra, nr 338, inom andra kammaren av herr *J. Dickson m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte *dels* antaga ett motionerna bifogat förslag till lag om semester för viss militär tjänstgöringstid m. m., *dels ock* för budgetåret 1941/42 under femte huvudtiteln till semesterlön m. m. för viss militär tjänstgöringstid anvisa ett förslagsanslag av 15,000,000 kronor,

dels en inom första kammaren av herr *I. Anderson* väckt motion, nr 244, vari hemställts, bland annat, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förevarande proposition,

dels ock en inom andra kammaren av herr *J. Ericsson* i Kinna *m. fl.* väckt motion, nr 337, vari hemställts om sådan ändring i det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget, att semesterersättning ej skulle utbetalas av statsmedel för den händelse sådan ersättning erhöles från annat håll.

I fråga om de skäl motionärerna anfört till stöd för sina förslag, får utskottet hänvisa till motionerna I: 243 och 244 samt II: 337.

Lagen den 17 juni 1938 (nr 287) om semester äger tillämpning å arbetstagare i allmän eller enskild tjänst med undantag för sådana arbetare hos staten, för vilka gälla särskilda föreskrifter rörande semester. Från lagens tillämpning är också undantagen arbetstagare, som är medlem av arbetsgivarens familj eller som avlönas uteslutande genom andel i vinst (1 §). Huvudförutsättningen för rätt till semester är, att arbetstagaren innehaft sin anställning sedan minst 180 dagar (3 § första stycket, 9 § andra stycket). Semester utgår för kalenderår och omfattar en dag för varje kalendermånad, under vilken anställningen varat närmast föregående kalenderår samt arbetstagaren utfört arbete för arbetsgivarens räkning å minst 16 dagar. Under semester skall lön utgå.

Med dag, å vilken arbete utförts, jämställes dag, varunder arbetstagaren fullgjort i värnpliktslagen föreskriven repetitionsövning, landstomsrepetitionsövning eller landstomsbefälsövning. Däremot må för rätt till semester eller semesterersättning ej tillgodoräknas militärtjänst, som fullgjorts enligt § 28 mom. 1 eller § 36 mom. 2 värnpliktslagen, d. v. s. på grund av de bestämmelser, enligt vilka Konungen, då rikets försvar eller dess säkerhet eljest det kräver, efter statsrådets hörande äger till tjänstgöring inkalla beväringen eller landstormen eller de större eller mindre delar därav, som finnas behövliga.

I propositionen föreslås, att jämväl militärtjänstgöring, som fullgjorts jämlikt § 28 mom. 1 eller § 36 mom. 2 värnpliktslagen, skall jämställas med dag, å vilken arbete utförts, och sålunda berättiga till semester och semesterlön. Även de, som ej enligt semesterlagen erhålla semester eller ersättning härför (såsom vissa familjemedlemmar m. fl.) föreslås skola erhålla viss med semesterersättning jämförlig ekonomisk gottgörelse för inkallelsetiden. Då kostnaderna för nu nämnda semesterförmåner ej ansetts kunna åläggas arbetsgivarna, föreslås att staten skall svara härför. Ifrågavarande lön och ersättning har ansetts böra bestämmas till tio kronor för dag. Ersättning av statsmedel har beräknats för år 1940 komma att utgå för omkring två miljoner dagar, varför statsverkets kostnader för nämnda år skulle belöpa sig till 20,000,000 kronor. Ett förslagsanslag å sagda belopp äskas därför för nästa budgetår.

Utskottet.

Andra lagutskottet har i utlåtande nr 35 föreslagit riksdagen att i oförändrat skick antaga de vid förevarande proposition fogade förslagen till lag angående ändrad lydelse av 4 § lagen den 17 juni 1938 (nr 287) om semester samt lag om semester för viss militär tjänstgöringstid m. m. Tillika har nämnda utskott hemställt, att de i ämnet väckta motionerna, i de delar de hänvisats till behandling av lagutskott och i den mån de icke kunde anses besvarade genom vad utskottet i övrigt hemställt, icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd. Vid sådant förhållande och då Kungl. Maj:ts beräkning av medelsbehovet för semesterlön m. m. för i sistnämnda lagförslag avsedda militärtjänstgöring icke givit statsutskottet anledning till erinran, får statsutskottet för sin del hemställa,

a) att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 243 och 244 samt II: 338, såvitt desamma hänvisats till statsutskottet, må till *Semesterlön m. m. för viss militär tjänstgöringstid* för budgetåret 1941/42 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 20,000,000 kronor;

b) att motionen II: 337, såvitt densamma hänvisats till statsutskottet, icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 19 juni 1941.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Joh. Nilsson* i Malmö, *Oscar Olsson, Asplund, Heiding, Sven Larsson, Karl Andersson, Bäckström, Gustaf Iwar Anderson, friherre De Geer, Nisser* och *Ekströmer*; samt

från andra kammaren: herrar *Jonsson* i Eskilstuna, *Törnkvist, Eriksson* i Stockholm, *Danielsson, Ward, Persson* i Falla, *Lindberg* i Umeå, *Isacsson, Andersson* i Malmö, *Andersson* i Södergård, *Hansson* i Rubbestad och *Eriksson* i Frägsta.

Reservation

av herrar *Johan Bernhard Johansson, Ekströmer* och *Persson* i Falla.
